

Tapas, sangria și zeci de mii de plușuri **pe Las Ramblas...**

Prima mea amintire legată de Barcelona este legată de platourile cu *tapas* înfulecate la o grădină de pe Las Ramblas (artera despre care poetul Federico Garcia Lorca spunea cândva că este „singura stradă din lume care ar trebui să nu se termine niciodată”), turnirul meu gastronomic fiind facilitat de câteva carafe cu *sangria*, trădând o sete... de cunoaștere aparte.

Cea mai recentă amintire a mea despre metropola catalană se referă tot la aceste Ramblas, dar decorul este terifiant: zeci de mii de păpuși de pluș și buchete de flori îngrămădite, după un atentat, în mormane comemorative pe alea pietonală de pe mijlocul bulevardului reprezentativ al orașului, care se întinde între Plaça de Catalunya și statuia impozantă a lui Cristofor Columb.

Între aceste două extreme ale memoriei afective se întinde o Mediterană a poveștilor fascinante, cu o catedrală imensă sub forma unui castel de nisip (fără nicio linie dreaptă!), Iepurași Playboy defilând la braț cu fondatorul celebrei reviste (de a cărei ediție în limba română m-am ocupat o vreme), o *paella* mâncată după vizitarea tulburătoarei case a lui Salvador Dalí de la Figueres (unicul „teatru-muzeu”), o *sardana* dansată cu cei mai veseli pensionari din lume într-o piață din Calella, sticla enormă de votcă pe care voiau să o cumpere două adolescente englezoaice, explicația faptului că, la Boquería, o bucată de *jamon serrano* de pe pulpa dreaptă este mai scumpă decât cea de pe pulpa stângă(!), *corrida* interzisă parcă anume ca să-i facă în ciudă lui Hemingway (pe „ruta scriitorilor” pe care acesta a împărțit-o simbolic cu Orwell, Dos Passos, Saint-Exupéry), o vizită pe Camp Nou, unde

fiecare fir de iarbă îl evocă pe Leo Messi, viața lui Joan Miró în Tarragona, la Mont-roig del Camp, modul în care o vasluiancă frumoasă a ajuns Prima Doamnă a independenței ratate a regiunii și, desigur, regretul de a nu mă fi putut desfăta niciodată cu preparatele de gastronomie moleculară de la *elBullí*.

Iepurași universali: aniversarea de 80 de ani a lui Hugh Hefner la Casa Batlló

Ca jurnalist, mi-a fost dat să cunosc destule vedete internaționale. M-am intersectat, la evenimente mondene, sau chiar am putut ajunge față în față pentru interviuri cu vedete uriașe, de pildă Franco Zeffirelli, Jeremy Irons, Michael Madsen, Robbie Williams, Fanny Ardant, Joan Plowright, Naomi Campbell, Claudia Schiffer, Helena Christensen sau Pamela Anderson. Dar, dintre toate aceste personalități, poate și din perspectiva muncii pe care am făcut-o mai bine de un deceniu (ajungând, la un moment dat, cel mai longeviv redactor șef / director editorial Playboy din afara Statelor Unite), cel mai fascinant pot spune că a fost însuși Hugh Hefner, inventatorul Iepurașului cu Papion și cea mai marcantă figură a standardelor de excelență masculine („Entertainment for Men”), un revoluționar autentic al stilului de viață des-cătușat de orice convenții învechite, sociale și nu numai.

L-am întâlnit prima oară în 2000, la un party dat de el, în faimosul său Mansion de la Hollywood. A vrut să îi cunoască pe șefii edițiilor internaționale, oamenii lui de la *public relations* ne-au dat fiecăruia stegulețul național și a apărut Hef, s-a așezat între noi, a zis *Hi!*, a dat mâna cu fiecare, s-a făcut o poză de grup și... asta a fost tot. A plecat imediat, evident, ca să dea niște interviuri, el fiind dintotdeauna o obsesie pentru tot ceea ce înseamnă media. Am stat apoi la petrecere împreună cu colegii mei din aproape treizeci de țări ale lumii (din Germania până în Mexic sau din Brazilia până în Japonia), am mâncat căpșuni de California înmuiate în ciocolată, am ascultat jazz de cea mai bună calitate (Hef fiind un vechi admirator al acestui tip de muzică

și organizând anual un festival de gen la Hollywood Arena, unde am fost și noi invitați în acel iunie 2000), ne-am plimbat peste tot pe impresionantul său domeniu. Erau și Iepurașii pe acolo, dar total inaccesibili. Era o destrăbălare aparentă, nu ca în anii '70. Lăsau câte un prosop, chipurile abandonat, pe ici, pe colo, câte un halat aruncat neglijent și... cam atât. Era interesant și, în același timp, dezamăgitor, toate poveștile pe care le auzisem nu se confirmau în vreun fel.

Cea mai interesantă întâlnire a fost însă cea din 2006, de la Barcelona, atunci când Hugh Hefner împlinea 80 de ani. Își francizase efectiv ziua de naștere și, contra unui onorariu de 100.000 de dolari, o organizase itinerant prin marile orașe din Europa (cred că fusese deja la Milano, München, Paris, Londra). A stabilit cu stafful său ca evenimentul de la Barcelona să pice fix în perioada în care noi ne desfășuram conferința editorială anuală. Ba chiar a făcut ceva nemaintâlnit: a stat două ore de vorbă cu noi, responsabilii cu revista din toată lumea, și, după ce l-a invitat să plece din sală pe directorul de PR al trustului, ne-a dat voie să îi punem întrebări la liber, specificând că trebuie să ne adresăm cu „Hef”, nu cu „Sir”, „Mister Hefner” sau cine știe ce altă formulă de politețe.

Ce întrebare i-am pus lui Hefner, atunci, la Barcelona? M-am emoționat și nu am mai fost deloc teribilist. Am dat-o cam snob pe cultură și i-am zis: „Ești născut în același an – 1926 – cu Miles Davies și Marilyn Monroe, care ți-au fost și buni prieteni...”. Hef mi-a continuat fraza superhaios: „Miles ăsta nu mai știi cine era, dar Marilyn era o fată cu care-mi plăcea să ies la film...”.

A fost o singură problemă, la sfârșit, când am făcut poza de grup, s-a așezat „ca băieții” pe vine și a avut o ușoară problemă când a trebuit să se ridice. Eu și colegul din Bulgaria am sărit, însă, și l-am tras de umeri...

Hefner venise la Barcelona împreună cu cele trei prietene din perioada respectivă, faimosul trio de blonde compus din Holly Madison, Bridget Marquardt și Kendra Wilkinson (care, grație chirurgiei estetice, semănau atât de mult încât era foarte greu să le deosebești). În momentul în care a apărut la braț cu ele la Casa Batlló, s-a dezlănțuit nebunia. Zeci de flashuri s-au ațintit asupra lor, după care Hef, în toate cele trei ore cât a stat la propria

petrecere aniversară, nu a făcut nimic altceva decât să dea interviuri pentru marile publicații și posturi de televiziune europene.

Locul ales pentru acest party transformat ad-hoc într-o conferință de presă nu a fost deloc o opțiune întâmplătoare, Casa Batlló fiind una dintre clădirile emblematiche ale Barcelonei, operă a marelui și neconvenționalului arhitect catalan Antoni Gaudí.

Aflată în chiar centrul orașului, în cartierul Eixample, pe Passeig de Gràcia, la numărul 43, casa nu a fost construită de la zero, ci remodelată de Gaudí, pe structura unei construcții mai vechi, în 1904. Localnicii îi spun și *Casa dels ossos* („Casa Oaselor”), fiindcă fațada are multe elemente care trimit aproape visceral la un schelet torsionat în fel și chip. Unii atribuie un rol semnificativ influenței Modernismului sau curentului Art Nouveau în definirea stilistică a imobilului, care face parte din Illa de la Discòrdia, un șir de patru clădiri realizate de arhitecții inovatori de la întretăierea veacurilor, însă, ca orice altă operă a lui Gaudí, ea scapă oricărei tentative de clasificare. Se înscrie doar în paradigma mereu imprevizibilă și voit eclectică a genialului catalan, care refuza schematismul liniilor drepte și al unghiurilor casante de 90 de grade, preferând un flux „curgător” al pietrei, dominat de ovaluri și sinusoidale.

O mare parte din fațada acestei clădiri intrate, în 2005, în patrimoniul UNESCO este decorată cu un mozaic colorat realizat din bucăți de ceramică spartă, așa-numitele *trencadís*, tehnica pe care o vom regăsi într-o proporție aproape sufocant de atrăgătoare atunci când vom urca dinspre centrul metropolei spre Parcul Güell.

Iar acoperișul este arcuit asemenea spinării unui dragon sau dinozaur, una dintre explicații fiind că această structură este înadins una ovoidală pentru a putea fi încununată apoteotic în partea stângă cu un turnuleț având în vârf o cruce, care ar reprezenta lanca cu care Sfântul Gheorghe (patronul sacru al Cataloniei) străpungea simbolic balaurul mitic.

Clădirea avea un subsol, un parter, alte patru etaje și o grădină în spate. Casa a fost cumpărată de Josep Batlló i Casanovas în anul 1900. Acestuia nu-i plăcea deloc designul conservator al casei, dar, la insistențele familiei, a decis să facă o investiție consistentă ținând cont de locația sa centrală, în chiar „buricul târgului”. Era situată în mijlocul bulevardului Passeig de

Gràcia, care, la începutul secolului XX era considerată, ca și astăzi de altfel, o zonă exclusivistă, rezervată elitei orașului. Familia Batlló făcuse avere în Barcelona grație fabricilor sale de textile, iar Josep Batlló se căsătorise cu una dintre cele mai râvnite moștenitoare din protipendadă, Amàlia Godó Belaunzarán, din familia care a fondat influentul cotidian La Vanguardia.

Cel mai mult în stabilirea designului a contat, se pare, orgoliul hiperdimensionat al noului proprietar. Josep și-a dorit un arhitect care să proiecteze o casă absolut unică și atât el, cât și soția lui, au fost deschiși la orice propunere îndrăzneată a arhitectului și au decis să nu-l limiteze în vreun fel pe acesta. Josep nu dorea ca palatul lui să semene cu niciuna dintre casele celorlalți din familia Batlló, cum ar fi Casa Pía, construită de Josep Vilaseca. El l-a ales pe arhitectul care proiectase Park Güell, pentru că dorea ca acesta să vină cu un plan cât mai nebunesc, ceva ce nu mai văzuse Barcelona până atunci la nivel de reședință familială. Așteptările i-au fost nu doar pe deplin confirmate, ci chiar surclasate, iar familia lui avea să locuiască acolo o jumătate de secol, până spre mijlocul anilor 1950.

Gaudí l-a convins pe Batlló să-l lase să extindă corpul central al clădirii, asemenea unei fântâni, pentru a lăsa să intre cât mai multă lumină. În 1904, când Josep Batlló l-a angajat pe Gaudi pentru a-i proiecta casa, planurile sale erau să dărâme clădirea și să construiască o casă complet nouă. Gaudí l-a convins însă pe Josep că o renovare era suficientă, iar noul aspect al imobilului a fost finalizat relativ repede, în 1906. Arhitectul a modificat complet apartamentul principal care a devenit reședința familiei Batlló, a extins „puțul” central și, de asemenea, a adăugat etaje noi. În 1906, Consiliul municipal al Barcelonei a ales casa drept candidat la premiul pentru cea mai frumoasă clădire din acel an.

Josep Batlló a murit în 1934 și casa a fost menținută în funcțiune de către soția sa până la moartea acesteia, în 1940. După moartea celor doi părinți, casa a fost păstrată și administrată de copii până în 1954. În 1954, compania de asigurări Seguros Iberia a achiziționat Casa Batlló și a înființat birouri acolo. În 1983, balcoanele exterioare au fost restaurate la culoarea originală și un an mai târziu fațada exterioară a fost iluminată în ceremonia La Mercè.

În 1993, proprietarii actuali ai Casei Batlló au cumpărat casa și au continuat renovările în întreaga clădire.

Casa Batlló continuă să impresioneze și azi, prin multitudinea sa de detalii unice. Mansarda, inițial o zonă de serviciu, are șaizeci de arcuri catenare. Loftul este considerat a fi unul dintre cele mai neobișnuite spații din imobil. O perioadă a fost strict o zonă auxiliară pentru chiriașii diferitelor apartamente din clădire, care aveau aici spălătoriile și unele spații de depozitare. Este cunoscut pentru simplitatea formelor sale și influența mediteraneană manifestată prin utilizarea albului pe pereți. Conține o serie de șaizeci de arcuri catenare care creează un spațiu care reprezintă cutia toracică a unui animal enorm. Este, în fapt, chiar cușca toracică a coloanei vertebrale a dragonului care dă acea formă neobișnuită a acoperișului.

Etajul „nobil”, care găzduiește în prezent un muzeu deschis publicului, are o suprafață mai mare de șapte sute de metri pătrați. Este etajul principal al clădirii și aici a fost reședința familiei Batlló. Este accesat printr-un hol de intrare privat, care utilizează luminoare asemănătoare cochiliilor de broască țestoasă și ziduri boltite în forme curbate. La etajul nobil se află un palier spațios, cu vedere directă la faianța albastră a clădirii. Pe partea dinspre Passeig de Gracià se află vechiul birou al industriașului Josep Batlló, o sală de mese și un loc retras pentru siestă, decorat cu un șemineu în formă de ciupercă.

Cele patru stive de coșuri de fum de pe acoperiș, împreună cu arcada acoperișului din spatele terasei, constituie una dintre cele mai populare caracteristici ale întregii case datorită trimiterii la coloana vertebrală a dragonului ucis de Sfântul Gheorghe. Acest element zoomorf este decorat folosind plăci de diferite culori.

Fațada are trei secțiuni distincte, care sunt integrate armonios. Parterul inferior cu etajul principal și două galerii la primul etaj sunt cuprinse într-o structură din gresie Montjuïc cu linii ondulate. Partea centrală, care ajunge până la ultimul etaj, este o secțiune multicoloră cu balcoane proeminente. Partea de sus a clădirii este o coroană, ca un fronton uriaș, care se află la același nivel cu acoperișul și ajută la mascarea camerei în care existau rezervoare de apă.

Partea superioară a clădirii afișează o garnitură cu piese ceramice care a atras multiple interpretări. Profilul arcuit al acoperișului amintește de coloana vertebrală a balaurului biblic, în vreme ce o mică fereastră triunghiulară spre dreapta structurii sugerează ochiul acestuia. Cândva era posibil să vezi Sagrada Família prin această fereastră, dar panorama este acum blocată de clădiri mai noi și mai înalte construite pe această direcție. Plăcile decorative au primit un luciu metalic pentru a simula variațiile de culoare ale pielii solzoase a balaurului, cu gradarea culorii de la verde pe partea dreaptă, de unde începe capul, până la albastru intens și violet în centru, la roșu și roz pe partea stângă a clădirii.

Unul dintre elementele dominante ale fațadei este turnul acoperit cu o cruce de patru brațe orientate către direcțiile cardinale. Este o structură bulbică, asemănătoare rădăcinilor, care evocă viața plantelor. Există și o a doua structură în formă de bulb care amintește în mod similar de o floare, care este reprezentată de o cruce cu brațe, care sunt de fapt muguri care anunță următoarea înflorire. Turnul este decorat cu monograme ale lui Isus (JHS), Maria (M cu coroana ducală) și Iosif (JHP), realizate din piese ceramice care ies în evidență, aurii pe fundalul verde care acoperă fațada. Aceste simboluri arată profunzimea religiozitate a lui Gaudí, care a ales și aici tema Sfintei Familii.

Un incident petrecut în timpul lucrărilor a angrenat o modificare de concepție artistică. O piesă a fost spartă când a fost livrată, cel mai probabil în timpul transportului. Deși producătorul s-a angajat să refacă piesa spartă, lui Gaudí i-a plăcut estetica zidăriei sparte și a cerut ca piesele să fie lipite de structura principală cu mortar de var și ranforsate cu un inel de alamă.

Partea centrală a fațadei evocă suprafața unui lac cu nuferi, care amintește de *Nymphéas*-urile lui Monet, cu undulații ușoare și reflexii provocate subtil de mozaicul de sticlă și ceramică. Se formează o mare suprafață ondulată acoperită cu fragmente de ipsos și discuri de sticlă colorate combinate cu 330 de piese de ceramică policromă. Discurile au fost proiectate de Gaudí și colaboratorul său Jujol între teste, în timpul șederii lor în Baleare, în timp ce lucrau la restaurarea Catedralei din Palma de Mallorca.

Deasupra părții centrale a fațadei se află un balcon mai mic, din fier, cu o estetică exterioară diferită, amintind de un tip local de crin. Două brațe

de fier au fost instalate aici pentru a susține un scripete folosit pentru ridicarea și coborârea mobilierului.

Fațada etajului principal, realizată în întregime din gresie, este susținută de două coloane. Designul este completat de ferestre de lemn cu vitralii multicolore. În fața ferestrelor mari, există șase coloane fine care par să simuleze oasele unui membru, cu o articulație centrală aparentă; de fapt, acesta este un decor floral. Formele rotunjite ale golurilor și marginile asemănătoare buzelor sculptate în piatra care le înconjoară creează o aparență de gură complet deschisă, motiv pentru care Casa Batlló a mai fost poreclită și „Casa Rânjetului” sau chiar a „Marelui Căscat”...

Din 1995, Casa Batlló a început să-și închirieze facilitățile pentru diferite evenimente, așa cum va fi, peste un deceniu și un pic, și petrecerea aniversară a lui Hugh Hefner, *The Playboy*, beneficiind de acest decor unic, fantastic, așa cum a fost el proiectat cândva de genialul arhitect catalan.